

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria și arheologia Daciei

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie antică și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	ARHEOLOGIE
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria și arheologia Daciei					Codul disciplinei	HLR1325
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. dr. Ștefan Vasilache					
2.3. Titularul activităților de seminar			-					
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					2
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				47	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Înscrierea disciplinei în contractul de studii
4.2. de competențe	Noțiuni de bază despre istoria și arheologia Daciei

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector/tabla interactivă
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	- Identificarea rapidă și utilizarea corectă a informațiilor din izvoarele istorice (accesibile în limba română sau într-o limbă de circulație internațională) și a informațiilor istorice cu un grad redus și mediu de detaliere. - Analiza critică a izvoarelor istorice, coroborarea conștientă a cunoștințele provenite din afara izvoarelor cu cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea, la un nivel elementar, a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă. - Aplicarea metodelor criticii interne și externe în studiul izvoarelor istorice editate (texte, mărturii orale, vestigii materiale etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice. - Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomenele istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea. Încadrarea principalelor texte istorice și istoriografice în contextele elaborării lor (genuri și tipuri de texte; grupări și școli istoriografice). - Utilizarea adecvată a cunoștințelor de bază privind evoluția generală a istoriografiei, periodizarea istoriei, principalele lucrări de referințe și baze de date referitoare la diferitele epoci, probleme, procese și fenomene istorice. - Interpretarea la un nivel elementar a informațiilor regăsite în lucrările de referințe și în bazele de date pe teme istorice, explicitând principalele concepte, fenomene și procese istorice la care se referă acestea. - Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile istorice, în descrierea și analizarea etapelor și proceselor din istoria omenirii, stadiul actual al istoriografiei și metodele centrale ale cercetării istorice. - Prezentarea orală și scrisă, cu un grad ridicat de claritate, în conformitate cu standardele academice, a problemelor și contextelor de specialitate cu un nivel redus și mediu de complexitate
Competențe transversale	- Îndeplinirea sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul cursului constă în aprofundarea cunoștințelor referitoare la istoria antică a României și în particular a celor legate de istoria și arheologia Daciei preromane.
7.2 Obiectivele specifice	Un prim obiectiv îl constituie familiarizarea studenților cu istoria politică a Daciei din perioada anterioară cuceririi romane (formațiuni politice, conflicte militare, relații diplomatice etc.). Un alt obiectiv îl reprezintă înțelegerea realităților arheologice ale epocii fierului precum și a metodelor utilizate în cercetarea acestora, în vederea stabilirii unui raport între cele două categorii de surse.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în tematica cursului (definiții, surse, obiective etc.).	Discuție	
Izvoare antice referitoare la traci. De la Iliada la Thucydides.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Izvoare antice referitoare la traci. Istoria Regatului Odrys.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	

Conceptul de <i>ethnos</i> la greci. Odrysi, geți, triballi, bessii.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Conflicte la Dunărea de Jos. Expansiunea macedoneană: Filip al II-lea și Alexandru cel Mare.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Conflicte la Dunărea de Jos. Perioada diadohilor: Lisimah și Dromichaïtes.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Cetățile grecești de la Marea Neagră. Conflicte și relații cu dinastia locală (I). Sec. III a. Chr.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Cetățile grecești de la Marea Neagră. Conflicte și relații cu dinastia locală (II). Sec. II a. Chr.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Cetățile grecești de la Marea Neagră și expansiunea romană. Războaiele mithridatice.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Cetățile grecești de la Marea Neagră și expansiunea romană de la Hybrida la Crassus.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Cetățile grecești și Burebista. Inscripția de la Dyonisopolis.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Atestarea dacilor în sursele scrise. Conflicte daco-romane în sec. I a. Chr. – I p. Chr.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Dacii și geții în sursele antice. Conceptul modern de daco-geți.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	
Ecouri ale antichității. Daci, geți și goți.	Prelegere, proiecție, problematizare, conversație euristică	

Bibliografie

Izvoare privind istoria României, I, 1964.

Istoria Românilor, I, București, 2001 (coord. M. Petrescu Dâmbovița et alii).

M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*, București, Ed. Enciclopedică, 1998 (sau Ed. Corint, 2002; sau ed. II, Ed. Corint, 2003).

P. S. Wells, *Beyond Celts, Germans and Scythians. Archaeology and Identity in Iron Age Europe*, London, Duckworth, 2002.

A companion to Ancient Thrace (ed. Julia Valeva, Emil Nankov, Denver Graninger), Wiley Blackwell, 2015.

F. Hartog, *The mirror of Herodotus. The representing of the Other in the Writing of History*, University of California Press, 1988.

A. Momigliano, *Alien Wisdom. The limits of Hellenization*, Cambridge University Press, 1975.

Z. Petre, *Practica nemuririi: o lectură critică a izvoarelor grecești referitoare la geți*, Iași, Polirom, 2004.

D. Dana, *Zalmoxis de la Herodot la Mircea Eliade. Istorie despre un zeu al pretextului*, Iași, Polirom, 2008.

D.M. Pippidi, *Știri noi despre legăturile Histriei cu geții în epoca elenistică*, în SCIV, XI, 1, 1960, p. 39-54.

D.M. Pippidi, *Histria și geții în sec. II î.e.n. Observații asupra decretului în cinstea lui Agathocles, fiul lui Antiphrilos*, în Revista de Studii Clasice, V, 1963, p. 140-166.

L. Ruscu, *Relațiile externe ale orașelor grecești de pe litoralul românesc al Mării Negre*, Presa Universitară Clujeană, 2002.

A. Avram, *Legământul de la Helis (Diodor, 21, 12, 2-6)*, în Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, III-IV, 1987, p. 185-188.

C. Astaloș, *Repere privind funcționarea "instituției darului" la societățile barbare ale epocii fierului*, în Satu Mare – Studii și comunicări, XVII-XXI, I, p. 47-57.

P. Alexandrescu, *Un art thraco-gete?* în Dacia NS, 18, 1974

P. Alexandrescu, *Le groupe de tresor thraces du Nord des Balkans*, în Dacia NS, 27, 1983

M. Babeș, *Descoperirile funerare și semnificațiile lor în contextul culturii geto-dacice clasice*, în SCIVA, 39, 1, 1988, p. 3-32.

M. Babeș, *Unitatea și răspândirea geto-dacilor în lumina documentelor arheologice (secolele al II-lea î.e.n. – I e.n.)*, în SCIVA, 30, 3, 1979, p. 327-345.

K. Strobel, *Dacii. Despre complexitatea mărimilor etnice, politice și culturale ale istoriei spațiului Dunării de Jos (I)*, în SCIVA, 49, 1, 1998, p. 61-95.

K. Stroble, *Dacii. Despre complexitatea mărimilor etnice, politice și culturale ale istoriei spațiului Dunării de Jos (II)*, în SCIVA, 49, 2, 1998, p. 207-227.

Alexandru Busuioceanu, *Zamolxis sau mitul dacic în istoria și legende spaniole*, București, 1985.
 S. Nemeti, *Iordanes și gepizii. Între goticism, pangermanism și Walter Goffart*, în *Revista Bistriței*, XXVI, 2012, p. 105-112.
 S. Nemeti, *Despre goticism*, în *Tribuna*, 119, 2007, p. 27.
 I.H. Crișan, *Burebista și epoca sa*, 1977.
 H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, 1972.
 A. Vulpe, *Getul Burebista, conducător al întregului neam geto-dac*, în *Argesis*, 1, 1968, p. 33-55.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Competențele dobândite în urma participării la cursul „Istoria și arheologia Daciei” constau în cunoașterea unor aspecte particulare ale epocii La Tene pe teritoriul României, precum și însușirea metodelor de cercetare specifice istoriei antice și arheologiei. Studenții care vor absolvi acest curs vor avea capacitatea de a preda subiecte de istorie antică a României la nivel gimnazial și liceal. În plus, vor dobândi abilități în a analiza izvoare istorice și arheologice, abilități pe care le pot aplica fie în cadrul muncii de teren (săpături arheologice sistematice sau de salvare), fie în cel al cercetării muzeale sau de patrimoniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conținutului cursului și a bibliografiei indicate	Examen scris	50 %
	Prezentare referat	Evaluare referat	50%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea și înțelegerea realităților istorice și arheologice specifice Daciei preromane.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

 Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
								